Załącznik
do uchwały Nr 01/07/2018
Zarządu Banku Spółdzielczego
w Poniatowej z dnia 05.07.2018r.

Bank Spółdzielczy w Poniatowej
www.bsponiatowa.pl

UJAWNIENIE INFORMACJI

o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

według stanu na dzień 31.12.2017

Wprowadzenie

1. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Poniatowej z siedzibą 24-320 Poniatowa, ul. 1 Maja 7B, wpisany jest do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 0000086480. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000501529. Zgodnie ze Statutem Bank prowadzi działalność na terenie województwa lubelskiego i zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie.

2. Podstawa sporządzania Polityki informacyjnej

Niniejszy dokument stanowi wykonanie postanowień Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem") oraz „Polityki Informacyjnej Banku Spółdzielczego w Poniatowej".

Bank dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji zawartych w niniejszym dokumencie zwanym dalej „ Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Poniatowej według stanu na 31 grudnia 2017 r.

3. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Poniatowej" przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku, która podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji; przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

„Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Poniatowej" zawiera cele strategiczne dotyczące zarządzania poszczególnymi ryzykami. Na jej podstawie opracowywane są polityki zarządzania ryzykami, definiujące apetyt na ryzyko, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić (do każdego z ryzyk uznanego za istotne).

Akceptowalny poziom ryzyka ustalany jest przez Zarząd Banku oraz zatwierdzany przez Radę Nadzorczą. Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka, podlega monitorowaniu oraz raportowaniu przez komórki organizacyjne Banku dokonujące pomiaru ryzyk występujących w Banku, zgodnie z przedmiotowymi regulacjami i „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Poniatowej".

Przepływ informacji dotyczącej zarzadzania ryzykami kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Poniatowej" definiującej: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej objęte są

wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

3.1.Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, wyznaczone komórki organizacyjne oraz pracownicy.

W procesie zarządzania ryzykiem strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem. W procesie zarządzania ryzykiem w banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne, do których zadań należy:

1) Rada Nadzorcza: dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku, sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Okresowo otrzymuje syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa ich występowania oraz metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka;
2) Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem. Ocenia proces zarządzania ryzykiem dla właściwego prowadzenia działalności bankowej
3) Zarząd Banku: odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykami, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzkami;
4) Stanowisko ds. zgodności – opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających , sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku.
5) Zespół Zarządzania Ryzykami: monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych w zakresie zarządzania poszczególnymi ryzykami. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom banku informacji dotyczących podejmowanego przez bank ryzyka oraz opracowywanie i aktualizacja regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami. Szczegółowe zadania zespołu zawarte są w regulacjach Banku z zakresu zarządzania poszczególnymi ryzykami i oceny adekwatności kapitałowej;
6) Stanowisko Analityka Kredytowego: wydaje opinie na temat propozycji kredytowych dotyczące zdolności kredytowej, zabezpieczeń i ryzyka pojedynczej transakcji, odpowiada za weryfikację dokumentacji kredytowej pod katem kompletności i poprawności,
7) Główny księgowy; ma za zadanie opracowywanie założeń do planów ekonomiczno-finansowych banku, wykonuje bieżące zarządzanie ryzykiem płynności;
8) Audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku – stanowi III linie obrony. Dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność wszystkich jednostek i komórek ze Strategią Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.

9) Pozostali pracownicy Banku: mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk obowiązujących w Banku zawartych w wewnętrznych regulacjach.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje: gromadzenie informacji, identyfikacje i ocenę ryzyka, limitowanie ryzyka, pomiar i monitorowanie oraz raportowanie. Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje Strategia zarządzania ryzykami oraz polityki, instrukcje i regulaminy.

4. Zakres stosowania

Nie dotyczy.

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

5. Fundusze własne

Fundusze własne Banku zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 PE i Rady (UE) oznaczają sumę następujących elementów:

a) kapitału Tier I,

b) kapitału Tier II.

Kapitał Tier I Banku to suma kapitału podstawowego Tier I (CET 1) i kapitału dodatkowego TierI.

1. Kapitał podstawowy Tier I (CET I) składa się z następujących pozycji z zastosowaniem wyłączeń, korekt i opcji alternatywnych o których mowa w Rozporządzeniu UE:
   a) Funduszu udziałowego;
   b) Funduszu zasobowego;
   c) Kapitału rezerwowego;
   d) funduszu ogólnego ryzyka bankowego.
   e) skumulowane inne całkowite dochody, w skład których wchodzi fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych oraz fundusz z aktualizacji aktywów finansowych przeznaczonych do sprzedaży;
2. odliczenia do pozycji kapitału podstawowego Tier I, w tym:
   a) straty za bieżący rok obrachunkowy,
   b) wartości niematerialne i prawne,
   c) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
   d) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych, jeżeli ich wartość przekracza określone limity,
   e) posiadane własne instrumenty kapitałowe,
   f) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,

g) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,

h) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity,

i) kwotę ekspozycji znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym oraz pozycji sekurytyzacyjnych, jeżeli ich wartość przekracza ustalone limity (alternatywnie wobec kwoty tych ekspozycji może zostać zastosowana waga ryzyka 1 250 %).

3. Kapitał dodatkowy Tier I (AT1) składa się z następujących elementów:
   a) instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału podstawowego Tier I lub Tier II;
   b) odliczenia do pozycji kapitału dodatkowego Tier I, w tym:
      1) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
      2) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
      3) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.
4. Kapitał Tier II składa się z następujących elementów:
   1) instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału Tier I oraz pożyczki podporządkowane;
   2) korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego przed skutkami podatkowymi w wysokości do maksymalnie 1,25 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem;
5. Odliczenia do pozycji kapitału Tier II, w tym:
   1) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
   2) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
   3) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.

Wartość poszczególnych składników funduszy własnych na dzień 31.12.2017 roku (PLN.)

Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	20 946 645
Kapitał Tier 1	20 392 645
Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	20 392 645
Kapitał rezerwowy (fundusz rezerwowy i fundusz zasobowy)"	18 670 500
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 460 000

Fundusz z aktualizacji wyceny	143 027
Korekty okresu przejściowego dotyczące instrumentów kapitałowych zaliczanych do CET 1 *(fundusz udziałowy - amortyzowany zgodnie z zasadą praw nabytych)*	122 750
(-) Wartości niematerialne i prawne	- 3 632
Kapitał Tier 2 (T2)	554 000
Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego [do wysokości limitu 1,25% RWA]	554 000

Kalkulacja współczynników wypłacalności Banku na dzień 31.12.2017 r.

Nazwa wskaźnika	Opis wskaźnika	Wskaźnik na 31.12.2017r.
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Kapitał podstawowy Tier 1/łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku * 100%.	15,58%
Współczynnik kapitału Tier I	Kapitał Tier 1/łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku *100%.	15,58%
Łączny współczynnik kapitałowy	Fundusze własne Banku/łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku*100%.	16,00%

6. Wymogi kapitałowe – art.438 Rozporządzenia CRR

6.1. Informacje ogólne

Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego, jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

W procesie oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Poniatowej udział biorą:

1) Rada Nadzorcza zatwierdza strategię działania Banku, sprawuje nadzór nad utrzymaniem wymogu kapitałowego dostosowanego do akceptowanego poziomu ryzyka i dokonuje oceny przeglądu procesu szacowania kapitału wewnętrznego Banku;
2) Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wdrożenie i funkcjonowanie zasad wyznaczania wymogów kapitałowych, dba o zgodność tych zasad z regulacjami zewnętrznymi. Zarząd Banku dokonuje przeglądu i oceny poprawności i utrzymania wymogów kapitałowych na odpowiednim poziomie nie rzadziej niż raz w roku;
3) Główny księgowy ma za zadanie zaliczanie ekspozycji kredytowych do odpowiednich klas i przyporządkowanie im odpowiednich wag ryzyka, obliczanie minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka Filaru I NUK oraz sporządzanie informacji zarządczej w zakresie wysokości współczynnika wypłacalności, której cykl i zakres określony

jest w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej;

4) Zespół zarządzania ryzykami opracowuje i aktualizuje procedury oceny procesu ICAAP, wyznacza minimalne i dodatkowe wymogi kapitałowe oraz sporządza kompleksową informację na temat adekwatności kapitałowej banku dla Zarządu i dla Rady Nadzorczej, wykonuje w cyklach rocznych przeglądy procesu szacowania wymogów wewnętrznych i prezentuje wyniki tego przeglądu Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.
5) Kontrola wewnętrzna i audyt ma za zadanie kontrolę i ocenę poprawności wyznaczania wymogów kapitałowych z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Minimalne wymogi kapitałowe – wymogi wyliczane na pokrycie ryzyk ujętych w Rozporządzeniu UE, tj. ryzyka kredytowego, rynkowego, przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań w portfelu handlowym, przekroczenia progu koncentracji kapitałowej oraz operacyjnego.

Bank stosuje następujące metody obliczenia minimalnych wymogów kapitałowych::

1) ryzyko kredytowe – z zastosowaniem metody standardowej,

2) ryzyko rynkowe (walutowego) – związanego ze skalą działalności dewizowej,

z zastosowaniem metody podstawowej,

3) ryzyko operacyjne – z zastosowaniem metody podstawowego wskaźnika BIA

.

Dodatkowe wymogi kapitałowe – kapitałowe wymogi wewnętrzne wyliczone na ryzyka wymienione w Dyrektywie UE, które Bank uznał za istotne.

Wewnętrzne wymogi kapitałowe to suma wymogów minimalnych oraz wymogów dodatkowych wyliczonych na ryzyka ujęte w Dyrektywie UE, a uznane przez Bank za istotne.

Na podstawie corocznego przeglądu za ryzyka istotne w Banku uznaje się:

a. kredytowe ,w tym koncentracji dużych ekspozycji,
b. rynkowe, rozumiane jako walutowe,
c. stopy procentowej w księdze bankowej,
d. operacyjne (w tym braku zgodności),
e. płynności i finansowania
f. kapitałowe (niewypłacalności).
g. wyniku finansowego.

6.2. Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe jest wyliczony kapitał regulacyjny.
Bank oblicza dodatkowy wymóg w zakresie kapitału na ryzyko kredytowe z tytułu:

1) przekroczenia poziomu 75% sumy aktywów według wartości bilansowej, aktywów i zobowiązań pozabilansowych o podwyższonych wagach ryzyka 75% i więcej.
2) ryzyka koncentracji.

Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe stanowi sumę kapitału regulacyjnego na ryzyko kredytowe oraz wymogów wyznaczonych według poniższych zasad:

Wewnętrzny wymóg – przekroczenie wielkości aktywów o podwyższonych wagach ryzyka

1. Bank uznaje za akceptowany udział aktywów i zobowiązań pozabilansowych o podwyższonych wagach ryzyka 75% i więcej, na poziomie do **75%** sumy aktywów według wartości bilansowej powiększonych o udzielone zobowiązania pozabilansowe.
2. Bank uznaje, że kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe jest wystarczający, o ile nie zostaje przekroczony wskaźnik określony w ust. 1 i nie wyznacza dodatkowego wymogu (wewnętrznego) z tego tytułu.
3. W przypadku przekroczenia wskaźnika udziału określonego w ust. 1, Bank wylicza dodatkowy wymóg kapitałowy z tego tytułu według poniższych zasad:
   1) Bank wyodrębnia aktywa i zobowiązania pozabilansowe według wartości bilansowej, z przypisanymi wagami ryzyka 75% i więcej,
   2) ustalana jest nadwyżka aktywów i zobowiązań pozabilansowych z przypisanymi wagami ryzyka 75% i więcej, ponad **75%** sumy aktywów według wartości bilansowej i udzielonych zobowiązań pozabilansowych (w ujęciu netto),
   3) wyliczona zostaje średnia ważona waga ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej - średnia ważona jest wartością bilansową (wartością netto) ekspozycji.
4. W celu wyznaczenia dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, Bank stosuje wskaźnik - w wysokości 4% - dla ekspozycji o wagach ryzyka 75% i więcej, przekraczających poziom **75%** udziału w sumie aktywów powiększonej o udzielone zobowiązania pozabilansowe - według wartości bilansowej, przy zastosowaniu średnioważonej wagi ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej.

Wewnętrzny wymóg – ryzyko koncentracji

Bank oblicza wewnętrzny wymóg w zakresie kapitału na ryzyko koncentracji w odniesieniu do:
1) koncentracji dużych ekspozycji;
2) koncentracji branżowej;
3) koncentracji przyjętych form zabezpieczenia.

Dla wyznaczenia dodatkowego wymogu w zakresie kapitału na ryzyko kredytowe w obszarze ryzyka koncentracji Bank przyjął sposób obliczania zastosowany przy wyznaczaniu kapitału regulacyjnego na ryzyko kredytowe, czyli iloczyn łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe (aktywów ważonych ryzykiem) i wskaźnika 8%.
Dla każdego rodzaju koncentracji kredytowych Bank określił dopuszczalne limity wyrażające akceptowalny przez Bank poziom ryzyka koncentracji w poszczególnych kategoriach. Przekroczenie tych limitów generuje ryzyko, które nie może być zabezpieczone w ramach bieżącej działalności i w takiej sytuacji Bank utworzy dodatkowy, wewnętrzny wymogów zakresie kapitału.

6.3. Kapitał wewnętrzny na ryzyko operacyjne

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne jest kapitał regulacyjny. Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka wynikająca ze skali prowadzonej przez Bank działalności. Bank oblicza dodatkowy wymóg w zakresie kapitału na ryzyko operacyjne z tytułu nagłego wzrostu poziomu zrealizowanego ryzyka. Kapitał wewnętrzny na ryzyko operacyjne stanowi sumę kapitału regulacyjnego na ryzyko operacyjne oraz wymogu wyznaczonego według zasad określonych poniżej.

Wewnętrzny wymóg – ryzyko operacyjne

1. Badaniu i ocenie podlegają poniesione przez Bank straty operacyjne na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy.
2. Suma strat operacyjnych, o których mowa w ust. 1, zmniejszana jest o spłaty, uzyskane odszkodowania, wypłaty z polis ubezpieczeniowych etc. oraz z zastosowaniem testu warunków skrajnych – za test warunków skrajnych uznaje się przemnożenie sumy strat operacyjnych przez średni wskaźnik poziomu ryzyka, wyliczony na podstawie dokonanej samooceny ryzyka operacyjnego.
3. Bank dokonuje porównania poniesionych strat operacyjnych, o których mowa w ust.1, z uwzględnieniem ust. 2, w tym z zastosowaniem testu warunków skrajnych, z wyliczonym kapitałem regulacyjnym .
4. Jeżeli suma strat operacyjnych z uwzględnieniem testu warunków skrajnych była w ocenianym okresie niższa od kapitału regulacyjnego, to Bank uznaje kapitał regulacyjny za wystarczający.
5. W przypadku przekroczenia sumy strat operacyjnych z uwzględnieniem testu warunków skrajnych wyliczonego kapitału regulacyjnego, Bank uznaje, że kapitał regulacyjny wyliczony na pokrycie ryzyka operacyjnego jest niewystarczający i w konsekwencji wyznacza dodatkowy wymóg kapitałowy z tego tytułu.
6. Dodatkowy wymóg kapitałowy ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy sumą strat operacyjnych z uwzględnieniem testu warunków skrajnych, a kapitałem regulacyjnym z tytułu ryzyka operacyjnego.

6.4. Kapitał wewnętrzny na ryzyko rynkowe

Bank dokonuje szacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko rynkowe w obszarze:
1) ryzyka walutowego;
2) ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej.
Bank oblicza dodatkowy wymóg w zakresie kapitału na ryzyko rynkowe z tytułu:
1) ryzyka walutowego – z tytułu skrajnej zmiany kursów walutowych;
2) ryzyka ogólnego stóp procentowych w księdze bankowej – z tytułu skrajnej zmiany stóp procentowych.
Kapitał wewnętrzny na ryzyko rynkowe stanowi sumę kapitału regulacyjnego na ryzyko rynkowe oraz wymogów wyznaczonych według zasad określonych poniżej.

Wewnętrzny wymóg – ryzyko walutowe

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko walutowe jest kapitał regulacyjny. Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka wynikająca z wygenerowania pozycji walutowej całkowitej przekraczającej poziom 2% funduszy własnych. Bank oblicza dodatkowy wymóg w zakresie kapitału na ryzyko walutowe z tytułu zagrożenia związanego ze skrajną zmianą kursów walutowych o 30%. W wyniku przeprowadzanego testu obliczana jest strata, która wystąpiłaby w Banku na skutek zrealizowania się scenariusza skrajnego. Dodatkowym wymogiem w zakresie kapitału na ryzyko walutowe jest wielkość o jaką kwota obliczonej straty jest wyższa od kwoty straty oczekiwanej.

Wewnętrzny wymóg – ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Bank wyznacza wewnętrzny wymóg w zakresie kapitału na ryzyko stopy procentowej dla portfela bankowego. Podstawę do szacowania wewnętrznego wymogu w zakresie kapitału z tytułu ryzyka stopy procentowej stanowią straty / koszty oszacowane na podstawie testów warunków skrajnych i badań w obszarze zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego badanego łącznie.
Wewnętrznym (dodatkowym) wymogiem w zakresie kapitału na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest wielkość o jaką suma kwot obliczonych w ramach testów warunków skrajnych jest wyższa od kwoty straty oczekiwanej.

6.5. Kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności

Podstawę do szacowania kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka płynności stanowią straty / koszty oszacowane na podstawie testów warunków skrajnych.
Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności z tytułu zagrożenia związanego z nagłym wypływem znaczącej kwoty depozytów, wynikającym głównie z utraty zaufania klientów do Banku.

Wewnętrzny wymóg – ryzyko płynności

1. W celu wyliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności Bank dokonuje analizy sytuacji szokowej zakładającej nagły spadek zobowiązań bieżących i terminowych od sektora niefinansowego i budżetowego o 20%, przy jednoczesnym założeniu konieczności utrzymania wartości wskaźnika udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem na poziomie minimum 20%.
2. Wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka płynności rozumiany jest jako roczny dodatkowy koszt (w sensie wyniku) utrzymania wskaźnika podstawowej i uzupełniającej rezerwy

płynności do aktywów ogółem na minimalnym wymagalnym poziomie, przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej.

6.6. Kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe z tytułu zagrożenia wynikającego z:

1) wpływu na adekwatność kapitałową instrumentów nie spełniających warunków określonych w art. 29 i art. 52 CRR - redukcji w 2016 roku instrumentów kapitałowych i pożyczek podporządkowanych, zaliczanych do funduszy własnych,
2) kosztów z tytułu ryzyka obniżenia wewnętrznego współczynnika kapitałowego poniżej wartości limitowanej.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka kapitałowego stanowi suma wymogów.

Wewnętrzny wymóg – wpływ amortyzacji instrumentów nie spełniających warunków określonych w art. 29 i art. 52 CRR na adekwatność kapitałową

1. Oceny wpływu amortyzacji instrumentów nie spełniających warunków określonych w art. 29 i art. 52 CRR Bank dokonuje poprzez ustalenie kwoty amortyzacji instrumentów kapitałowych i pożyczek podporządkowanych, pozostałej od daty analizy do końca danego roku.
2. Kapitał wewnętrzny z tytułu amortyzacji instrumentów nie spełniających warunków określonych w art. 29 i art. 52 CRR wyznacza się w kwocie obliczonej w ust. 1.

Wewnętrzny wymóg – ryzyko obniżenia wewnętrznego współczynnika kapitałowego

1. Oceny istotności ryzyka kapitałowego Bank dokonuje poprzez ustalenie kosztów utrzymania wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomie minimalnym 15%.
2. Bank sumuje maksymalne wartości poszczególnych wewnętrznych wymogów kapitałowych wyznaczonych dla każdego ryzyka w okresie 12 miesięcy poprzedzających datę analizy.
3. Jeżeli obliczony wewnętrzny współczynnik kapitałowy na podstawie bieżącego poziomu funduszy własnych i maksymalnych wewnętrznych wymogów kapitałowych, o których mowa w ust. 2, jest niższy niż 15%, Bank uznaje poziom ryzyka kapitałowego za istotny.
4. Wewnętrzny wymóg kapitałowy dla ryzyka kapitałowego Bank oblicza jako koszt pozyskania dodatkowych funduszy w postaci pożyczki podporządkowanej, niezbędnych do uzyskania wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomie 15%.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kapitałowego stanowi sumę kosztów odsetek od pożyczki podporządkowanej w wysokości określonej w ust. 4, obliczonej w skali roku; oprocentowanie pożyczki podporządkowanej ustalane jest w oparciu o funkcjonujące w Zrzeszeniu regulacje w tym zakresie.

6.7. Kapitał wewnętrzny na ryzyko wyniku finansowego

1. Bank w ocenie istotności ryzyka wyniku finansowego dla potrzeb wyznaczania kapitału wewnętrznego, dokonuje analizy wielkości planowanego wyniku finansowego na dany rok według planu finansowego zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą, a wielkością zrealizowaną na datę analizy.
2. Bank nie bada istotności ryzyka wyniku finansowego, jeżeli wypracowany na datę analizy wynik finansowy przeliczony na wartość roczną (annualizowany) w relacji do funduszy własnych na datę analizy, przekracza wskaźnik **10%**.
3. Po uwzględnieniu ust. 2, jeżeli różnica pomiędzy wartością planowaną wyniku finansowego netto na dany rok, a zrealizowaną na datę dokonywania oceny kapitału wewnętrznego wartością wyniku finansowego netto, powiększoną o wartość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku jest dodatnia i większa niż 5% planowanego wyniku finansowego netto na dany rok, to Bank uznaje, że ryzyko wyniku finansowego jest istotne i wyznacza kapitał wewnętrzny z tego tytułu.
4. Kapitał wewnętrzny tworzony jest w wysokości dodatniej różnicy pomiędzy wartością planowanego wyniku finansowego netto na dany rok a zrealizowaną na datę analizy wielkością wyniku finansowego netto, powiększoną o wielkość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku.

2) Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 Rozporządzenia CRR

8% kwot ekspozycji ważonej ryzykiem w podziale na klasy ekspozycji – 31.12.2017 r. (PLN)

KLASA EKSPOZYCJI	Kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	71 737,00
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	339 153,00
Ekspozycje wobec instytucji	302 728,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 555 739,00
Ekspozycje detaliczne	462 532,00
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	5 973 419,00
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie	246 844,00

zobowiązania	
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0
Ekspozycje kapitałowe	0
Inne pozycje	432 325,00
RAZEM	9 384 477,00

3) Wymogi zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. c)

W 2017 roku Bank wyznaczał wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z metodą, o której mowa w art. 351 Rozporządzenia CRR.
Na dzień 31 grudnia 2017 roku całkowita pozycja walutowa netto nie przekroczyła 2% łącznych funduszy własnych Banku – nie wystąpiła konieczność wyznaczenia wymogów zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego.

4) Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł III rozdziały 2, 3 i 4 oraz ujawnione oddzielnie

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – Część trzecia Tytuł III Rozdział 2 Rozporządzenia CRR.
Na dzień 31 grudnia 2017 roku wymóg ten wyniósł 1 086 945 PLN.

7. Ekspozycje na ryzyko kontrahenta – art. 439 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

8. Bufory kapitałowe – art. 440 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.

9. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.

10. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442 Rozporządzenia CRR

10.1. Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości

Jako należności przeterminowane Bank uznaje niespłacone w terminach określonych w umowie o kredyt należności Banku.
Dla celów kalkulacji wymogów kapitałowych Bank do klas ekspozycji których dotyczy niewykonanie zobowiązania zalicza ekspozycje, w przypadku których występuje przynajmniej jedna z poniższych sytuacji:
1) istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika w okresie jednego roku ze zobowiązań wobec Banku;
2) okres przeterminowania jest dłuższy niż 90 dni oraz przeterminowana kwota przekracza:
   a) w przypadku ekspozycji detalicznych: 500 PLN;
   b) w przypadku pozostałych klas ekspozycji: 3.000 PLN.

W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada kilka ekspozycji, ale tylko części z nich dotyczy niewykonanie zobowiązania, do tej klasy zaliczane są:
1) tylko ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – w przypadku ekspozycji wobec klientów detalicznych;
2) wszystkie ekspozycje kredytobiorcy – w przypadku pozostałych klientów.

Przy wyliczaniu kwoty przeterminowanej, Bank bierze pod uwagę wszystkie przeterminowane zobowiązania klienta wobec Banku z tytułu kapitału lub odsetek.

Przy wyliczania okresu przeterminowania stosuje się następujące zasady:
1) w przypadku salda debetowego – liczba dni przeterminowania liczona jest od dnia:
   a) przekroczenia przez dłużnika przyznanego limitu;
   b) obniżenia kwoty przyznanego limitu,
   c) powstania salda debetowego bez przyznanego limitu;
2) w przypadku ekspozycji, dla których Bank dokonał odnowienia, przedłużenia, zmiany, odroczenia terminu spłaty lub kompensaty kredytów liczba dni przeterminowania liczona jest od dnia wystąpienia przeterminowania według nowych harmonogramów spłaty.

Bank uznaje, że istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika ze zobowiązań, jeżeli spełniona została przynajmniej jedna z przesłanek:
1) Bank zaprzestał naliczania odsetek od kredytu;
2) Bank zaliczył ekspozycję do ekspozycji zagrożonych;
3) Bank dokonał wewnętrznej restrukturyzacji zadłużenia w wyniku, której umorzył część kapitału, odsetek lub innych płatności.

10.2.Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego określa Instrukcja – Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących związanych z ekspozycjami kredytowymi w Banku spółdzielczym w Poniatowej.
Bank tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banków zwane dalej „rezerwami celowymi" zgodnie z zasadami określonymi w:
1) Ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
2) Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków;
3) Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków;
4) Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków;
4) Polityce rachunkowości Banku;
5) Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących związanych z ekspozycjami kredytowymi w Banku spółdzielczym w Poniatowej.

Bank tworzy rezerwy celowe, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:
1) kategorii „normalne" - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych;
2) kategorii „pod obserwacją";
3) grupy „zagrożone" - w tym do kategorii „poniżej standardu", „wątpliwe" lub „stracone".
Bank nie tworzy rezerw celowych dotyczących ekspozycji kredytowych stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe w przypadku, gdy postanowienia umowy:
1) gwarantują Bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania lub
2) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już wykorzystanej części i niebudzącej obaw sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium, lub
3) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń, umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę odpowiadającą uruchamianym środkom lub klasyfikowanie ekspozycji kredytowej do kategorii „normalne".

Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych
Podstawowymi kryteriami prawidłowej klasyfikacji są dwa niezależne od siebie kryteria:
1) terminowość spłaty kapitału lub odsetek;

2) sytuacja ekonomiczno-finansowa kredytobiorcy.

Kategorię ryzyka dla należności dotyczących podmiotów gospodarczych, podmiotów finansowych i jednostek samorządu terytorialnego, ustala się przy wykorzystaniu obydwu w/w kryteriów.

Kategorię ryzyka dla należności dotyczących osób prywatnych z tytułu ekspozycji kredytowych udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego ustala się tylko przy użyciu kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek.

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do:
   a) ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego.
2) w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych, dwóch niezależnych od siebie kryteriów:
   a) terminowości spłaty kapitału lub odsetek;
   b) sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, odpowiednio do jego statusu, powinna w szczególności uwzględniać:

1) mierniki ilościowe, do których zalicza się zwłaszcza:
   a) wskaźniki efektywności działania (np. rentowność, zyskowność kapitału);
   b) wskaźniki płynności;
   c) wskaźniki rotacji majątku obrotowego i zobowiązań bieżących;
   d) wskaźniki struktury bilansu (np. wskaźniki zadłużenia i możliwości obsługi długu);
   e) współczynnik wypłacalności (w przypadku banków) i margines bezpieczeństwa (w przypadku ubezpieczycieli);
2) mierniki jakościowe, do których zalicza się zwłaszcza:
   a) jakość zarządzania (ocena kadry kierowniczej);
   b) stopień zależności od rynku;
   c) stopień zależności od dotacji rządowych, zamówień rządowych, kilku dużych dostawców lub odbiorców;
   d) stopień zależności od innych podmiotów grupy;
3) dostępne oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej, odnoszące się zarówno do dłużnika, jak i państwa jego pochodzenia.

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

1) w przypadku ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych:
   a) ekspozycje kredytowe „normalne" – obejmujące ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 6 miesięcy;
   b) ekspozycje kredytowe „stracone" – obejmujące:
      - ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy;

- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego;
- ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego;
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony;

2) w przypadku pozostałych ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego:

- ekspozycje kredytowe „normalne" – obejmujące ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 1 miesiąca;
- ekspozycje kredytowe „pod obserwacją" – obejmujące ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 1 miesiąc i nie przekracza 3 miesięcy;

3) ekspozycje kredytowe "poniżej standardu" – obejmujące ekspozycje kredytowe, w

- przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie przekracza 6 miesięcy;

4) ekspozycje kredytowe „wątpliwe" – obejmujące ekspozycje kredytowe, w przypadku

- których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy i nie
- przekracza 12 miesięcy;

5) ekspozycje kredytowe „stracone" – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 12 miesięcy;
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego;
- ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego;
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony;

6) w przypadku pozostałych ekspozycji kredytowych:

a) ekspozycje kredytowe „normalne" – obejmujące ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 1 miesiąca, a sytuacja ekonomiczno-finansowa dłużników nie budzi obaw;

b) ekspozycje kredytowe „pod obserwacją" – obejmujące ekspozycje kredytowe:

- w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 1 miesiąc i nie przekracza 3 miesięcy, a sytuacja ekonomiczno-finansowa dłużników nie budzi obaw, lub;
- które ze względu na ryzyko regionu, kraju, branży, grupy klientów, grupy produktów wymagają szczególnej uwagi. Oprócz wymienionych, bank może dodatkowo ustalić inne kryteria klasyfikacji do kategorii „pod obserwacją". Lista branż lub innych kryteriów, dla których ekspozycje kredytowe klasyfikowane będą w momencie udzielenia kredytu do grupy ryzyka „pod obserwacją" będzie określana przez Bank co roku w Polityce kredytowej obowiązującej na dany rok.

Branże obejmowane podwyższoną grupą ryzyka ustalane będą na podstawie dostępnych raportów i analiz ryzyka w wybranych sektorach gospodarki.

c) ekspozycje kredytowe „poniżej standardu" – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie przekracza 6 miesięcy;
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa może stanowić zagrożenie terminowej spłaty ekspozycji;

d) ekspozycje kredytowe „wątpliwe" – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy i nie przekracza 12 miesięcy;
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa ulega znacznemu pogorszeniu, a zwłaszcza gdy ponoszone straty w sposób istotny naruszają ich kapitały (aktywa netto).

e) ekspozycje kredytowe „stracone" – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 12 miesięcy;
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób nieodwracalnie uniemożliwiający spłacenie długu;
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, w stosunku do których ogłoszono upadłość lub w stosunku do których nastąpiło otwarcie likwidacji z wyjątkiem, gdy następuje ona na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji;
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego;
- ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego;
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony.

Przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych dokonuje się według danych aktualnych na dzień przeprowadzania klasyfikacji.
Bank dokonuje przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych w oparciu o terminowość spłat rat kapitałowych i odsetek nie rzadziej niż raz w miesiącu, przy czym opóźnienie w spłacie części należnej raty kapitałowej lub odsetkowej, w kwocie nie przekraczającej 200 zł, nie wymaga przeklasyfikowania ekspozycji kredytowej do wyższej kategorii ryzyka.
Przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych ze względu na kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dokonuje się co najmniej raz na koniec każdego kwartału z poniższym zastrzeżeniem.
Kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika stosuje się co najmniej raz na rok – na koniec dowolnego kwartału, w przypadku ekspozycji kredytowych spełniających łącznie następujące warunki:
1) ekspozycja jest zaklasyfikowana do kategorii „normalne";
2) kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec tego podmiotu nie przekracza równowartości kwoty 1.000.000,00 zł wobec pozostałych podmiotów;
3) kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec tego podmiotu nie przekracza 10% uznanego kapitału Banku.

W przypadku ekspozycji kredytowych, których spłata jest uzależniona od podmiotów innych niż dłużnik (w szczególności należności z tytułu środków pieniężnych wpłacanych na zabezpieczenie zobowiązań osób trzecich), kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tego spośród tych podmiotów i dłużnika, którego sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najgorsza.
W przypadku ekspozycji kredytowych stanowiących zobowiązania solidarne osób trzecich, kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tej z nich, której sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najlepsza.

Tworzenie rezerw

Podstawę tworzenia rezerw celowych stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowej bez uwzględnienia utworzonych rezerw celowych, ale z uwzględnieniem przewidywanej, w związku z restrukturyzacją zadłużenia, kwoty umorzenia części ekspozycji kredytowej.

Podstawę tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi, zakwalifikowanymi do kategorii „pod obserwacją" lub grupy „zagrożone", można pomniejszyć o wartość zabezpieczeń wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.
Bank Spółdzielczy w Poniatowej nie tworzy rezerw na ekspozycje kredytowe wynikającymi z pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne" i „pod obserwacją", gdyż utworzona, zgodnie z art. 130 ustawy Prawo bankowe (Dz.U. z 2015. poz.128, z poźn. zm.), „rezerwa na ryzyko ogólne" zaspakaja w pełni potrzebę tworzenia tych rezerw.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją", „poniżej standardu", „wątpliwe" i „stracone" tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:

1) 20% - w przypadku kategorii „poniżej standardu";
2) 50% - w przypadku kategorii „wątpliwe";
3) 100% - w przypadku kategorii „stracone".

Rezerwy celowe tworzy się, aktualizuje co do wysokości oraz rozwiązuje najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych.
Rezerwy celowe tworzy się w ciężar kosztów.
Rezerwy celowe rozwiązuje się po wygaśnięciu przyczyn ich utworzenia.
Rezerwę celową zmniejsza się odpowiednio do:

1) całkowitej spłaty lub wygaśnięcia ekspozycji kredytowej z tytułu zobowiązania pozabilansowego;
2) częściowej spłaty ekspozycji kredytowej, w części odpowiadającej tej spłacie;
3) zmiany kategorii ekspozycji kredytowej na kategorię o niższym stopniu ryzyka w wyniku dokonanej klasyfikacji;
4) wzrostu wartości zabezpieczenia pomniejszającego podstawę tworzenia rezerw celowych;
5) wygaśnięcia ekspozycji kredytowej w wyniku przejęcia przez Bank aktywów dłużnika, jeżeli ich wartość rynkowa jest równa lub wyższa niż dług;
6) wzrostu wartości rezerwy na ryzyko ogólne.

Ekspozycje kredytowe stanowiące należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne odpisuje się w ciężar utworzonych na nie rezerw celowych.

Odpowiedzialność za monitorowanie i dokonywanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych

Za monitorowanie poszczególnych ekspozycji kredytowych i ich cykliczną ocenę oraz dokonywanie przeglądów zabezpieczeń, o które pomniejszono podstawę tworzenia rezerw celowych, odpowiedzialne jest Stanowisko wierzytelności trudnych wraz z Komitetem kredytowym, przy czym wyniki klasyfikacji przekazuje on do akceptacji Zarządu Banku.

10.3. Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

Tabela – kwoty ekspozycji w podziale na klasy ekspozycji – 31.12.2017 r. (PLN)

Klasa ekspozycji	Ekspozycja po odliczeniu korekt wartości i rezerw		
	2016	2017	Średnia kwota ekspozycji
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	39 432 873	51 666 405	45 549 639
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	5 607 400	4 483 537	5 045 468
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	4 558 155	4 239 416	4 398 785
Ekspozycje wobec instytucji	56 421 269	53 234 792	54 828 031
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	29 584 195	25 524 007	27 554 101
Ekspozycje detaliczne	8 889 535	8 545 556	8 718 545
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	79 319 394	94 651 050	86 985 222
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	3 304 724	3 085 163	3 194 944
Inne pozycje	7 506 286	8 550 624	8 028 455

10.4.Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Struktura geograficzna ekspozycji nie jest prezentowana, ponieważ Bank prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

10.5.Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Tabela – ekspozycje wg branż – 31.12.2017 r. (PLN)

L.p.	Sektor gospodarki	Stan w Pln
1.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	22 731 396
2.	Górnictwo i wydobywanie	0,00
3.	Przetwórstwo przemysłowe	13 696 391
4.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną.....	0,00
5.	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami	1 100 000
6.	Budownictwo	24 601 279

7.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	23 607 641
8.	Transport i gospodarka magazynowa	4 775 691
9.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3 145 271
10.	Informacja i komunikacja	94
11.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15
12.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7 655 378
13.	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 116 365
14.	Działalność w zakresie usług administracyjnych i działalność	1 023 372
15.	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4 476 600
16.	Edukacja	23 653
17.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4 216 605
18.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0,00
19.	Pozostała działalność usługowa	1 896 926
20.	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	41 544 770

Tabela - Ekspozycje wobec MŚP w podziale na klasy ekspozycji – 31.12.2017 r. (PLN)

KLASA EKSPOZYCJ	Ekspozycje wobec MŚP	Ekspozycje wobec MŚP podlegające współczynnikowi wsparcia
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	25 524 007,00	25 524 007,00
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	94 651 050,00	75 239 754,00

10.6.Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Tabela – ekspozycje wg rezydualnych terminów zapadalności – 31.12.2016 r. (PLN – wartość nominalna)

	<= 1 tygodnia	> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	> 1 miesiąca <= 3 miesięcy	> 3 miesięcy <= 6 miesięc	> 6 miesięcy <=1 roku	> 1 roku <= 2 lat	>2 lat <= 5lat	>5 lat <= 10 lat	>10lat <= 20 lat	>20 lat
Należności										
Sektor finansowy	15700000	10000000	0,00	230000	0	0	0	0	0	0
Sektor niefinansowy	1320186	3200231	5429663	5965847	15429931	14973551	26938847	25672751	18740367	5022407
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	252200	252200	604400	583	800	1284000	1500000	0

10.7. Ekspozycje o utraconej wartości i ekspozycje przeterminowane

Tabela – ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości – 31.12.2017 r. (PLN – wartość bilansowa brutto)

Typ kontrahenta	Portfel kredytowy brutto
MSP	4 517 481
Osoby fizyczne	495 505
Rolnicy indywidualni	354 595

Tabela – ekspozycje przeterminowane – 31.12.2017 r. (PLN – wartość bilansowa brutto)

Okres przeterminowania	Przedsiębiorstwa	Gospodarstwa domowe
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	2 651	751 079
Przeterminowane od 30 dnia <= 90 dni	1 519 630	3682 722
Przeterminowane od 90 dnia <= 180 dni	0	486 869
Przeterminowane od 180 dnia <= 1 roku	534 992	69 827
Przeterminowane > 1 roku	2 462 859	456 412

10.8. Korekty z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Tabela – korekty z tytułu ryzyka kredytowego – 31.12.2017 r. (PLN)

Typ kontrahenta	Odpis aktualizujący-rezerwy celowe na należności	
	Z rozpoznana utratą wartości	Bez rozpoznanej utraty wartości
Gospodarstwa domowe	533 481	0
Przedsiębiorstwa	1 849 948	0

10.9 Kwota ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycje przeterminowane, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym

Struktura geograficzna ekspozycji nie jest prezentowana, ponieważ Bank prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

10.10. Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości

Tabela – wartość odpisów (rezerw celowych) dla kredytów z rozpoznana utratą wartości oraz dla kredytów bez rozpoznanej utraty wartości (PLN)

ODPIS	WARTOŚĆ
Stan odpisów aktualizujących na dzień 1 stycznia 2017 roku	1 731 860
Utworzone w okresie	721 676
Rozwiązane w okresie	84 312
Odpisy wykorzystane	2 045
Stan odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2017 roku	2 367 179

10. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443 Rozporządzenia CRR

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiejkolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).
Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie posiadał aktywów obciążonych.

12. Korzystanie z ECAI – art. 444 Rozporządzenia CRR

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie posiadał ekspozycji którym przypisano wagi ryzyka według ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej.

13. Ekspozycje na ryzyko rynkowe – art. 445 Rozporządzenia CRR

13.1. Wymogi zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b)

Nie dotyczy.

13.2. Wymogi zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. c)

W 2017 roku Bank wyznaczał wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z metodą, o której mowa w art. 351 Rozporządzenia CRR.
Na dzień 31 grudnia 2017 roku całkowita pozycja walutowa netto (ekspozycja) wyniosła 50 411 PLN i nie przekroczyła 2% łącznych funduszy własnych Banku – nie wystąpiła konieczność wyznaczenia wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego.

14.Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446 Rozporządzenia CRR

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – Część Trzecia Tytuł III Rozdział 2 Rozporządzenia CRR.
Na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne wyniosła 13 586 837PLN

14.1. Wymogi informacyjne na temat podejścia do ryzyka operacyjnego zgodnie z Rekomendacją 17 Rekomendacji M

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank stosuje dobre praktyki rynkowe oraz zalecenia nadzorcze, w tym w szczególności wytyczne wynikające z zapisów Rekomendacji M dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach.

14.2. Informacja o stratach operacyjnych w podziale na klasy zdarzeń

Na przestrzeni 2017 roku, na podstawie informacji zarejestrowanych w rejestrze incydentów ryzyka operacyjnego (CRI) stwierdzono wystąpienie 12 270 zdarzeń operacyjnych.
Łączna kwota strat operacyjnych brutto poniesiona na przestrzeni 2017 roku wyniosła 12 050,62 PLN.

Podział zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych według kategoryzacji stosowanej przez Bank zawarto w tabeli poniżej.

KATEGORIA	LICZBA ZDARZEŃ	STRATA BRUTTO W PLN
OSZUSTWA WEWNĘTRZNE		0
OSZUSTWA ZEWNĘTRZNE		0
ZASADY DOTYCZĄCE ZATRUDNIANIA ORAZ BEZPIECZEŃSTWO W MIEJSCU PRACY		0
KLIENCI, PRODUKTY I PRAKTYKI OPERACYJNE		0
SZKODY W RZECZOWYCH AKTYWACH TRWAŁYCH		0
ZAKŁÓCENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I AWARIE SYSTEMU	22	1 965,68
WYKONYWANIE TRANSAKCJI, DOSTAWA I ZARZĄDZANIE PROCESAMI	12 248	10 084,94
RAZEM	12 270	12 050,62

15.Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447 Rozporządzenia CRR

Na dzień 31.12.2017 r. Bank Spółdzielczy w Poniatowej posiadał aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nie notowane na giełdzie przedstawione w poniższej Tabeli.

Tabela – Instrumenty kapitałowe posiadane przez Bank według stanu na dzień 31.12.2017 roku (PLN).

Rodzaj aktywa	**Wartość bilansowa**	**Sposób wyceny**
Akcje BPS SA	1 746 619	Wg ceny nabycia
Udziały Spółdzielni Ochrony BPS	5 000	Wg ceny nabycia
Obligacje BPS SA	5 200 000	Wg zamortyzowanego kosztu

Skutki finansowe płynące z posiadania wyżej wymienionych aktywów finansowych są ujmowane w księgach w następujący sposób:

1) papiery wartościowe dostępne do sprzedaży wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych;
2) naliczone odsetki ujmuje się w przychodach z tytułu odsetek;
3) należne dywidendy ujmuje się w przychodach z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu;
4) w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, bank ujmuje skumulowane straty ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny jako

koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących;

5) akcje i udziały mniejszościowe w jednostkach innych niż jednostki podporządkowane wycenia się według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

W roku 2017 roku Bank nie wprowadził zmian w zasadniczych założeniach i praktykach mających wpływ na wycenę posiadanych aktywów finansowych (instrumentów kapitałowych).

16. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448 Rozporządzenia CRR

16.1. Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej

W odniesieniu do ryzyka stopy procentowej Bank ustala cele strategiczne, zawarte w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, poprzez ustalenie poziomu tolerancji na ryzyko zgodnej z założonym apetytem na ryzyko, wyrażonym poprzez wskaźniki apetytu na ryzyko. Realizacja celów strategicznych ma na celu:

1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank podejmuje następujące działania:

1) prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych na rynku lokalnym;
2) dokonuje analiz prognoz w zakresie możliwych wariantów zachowania się rynkowych stóp procentowych w przyszłości;
3) analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz porównywalnej oferty konkurencyjnych banków;
4) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.

Zarząd Banku otrzymuje sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie ryzyka stopy procentowej w okresach miesięcznych, natomiast Rada Nadzorcza Banku informacje z analizy marży oraz jej wpływu na wynik finansowy otrzymuje na każdym posiedzeniu a analiza luki stopy procentowej i wpływ zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku przedstawiana jest

Radzie Nadzorczej w okresach półrocznych. W przypadku wzrostu poziomu ryzyka raporty mogą być opracowywane częściej.

16.2. Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo instytucji do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej

Obserwacja wpływu skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych dokonywana jest w ramach testów warunków skrajnych w obszarze:

1) ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o ±200 punktów bazowych;
2) wpływu zmian stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną Banku.

Największa część ryzyka stopy procentowej jest związana z ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym, gdyż według obserwacji historycznych one w największym stopniu wpływają na poziom zmian wyniku odsetkowego.
Testy warunków skrajnych przeprowadza się z częstotliwością miesięczną, a ich wyniki stanowią podstawę do oszacowania ewentualnego zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej wewnętrznym wymogiem w zakresie kapitału.

W wyniku analizy stwierdzono, że na dzień 31.12.2017 r. poziom ryzyka stopy procentowej obejmujący ryzyko bazowe i przeszacowania łącznie jest umiarkowany. Bank nie tworzył wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka stopy procentowej.
Szacunkowa zmiana wyniku odsetkowego, przy spadku stóp procentowych o 200 punktów bazowych wyniosła -1 662,8 tys. zł, co stanowiło 7,94% funduszy własnych. Dopuszczalny limit ustalono na poziomie 15% funduszy własnych.

17. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie prowadzi działalności sekurytyzacyjnej.

18. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450 Rozporządzenia CRR

18.1. Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, a także liczby posiedzeń organizowanych w danym roku obrachunkowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym – w stosownych przypadkach – informacje na temat składu i zakresu zadań komisji ds. wynagrodzeń, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano

przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron

Polityka wynagrodzeń przygotowywana jest przez Zarząd Banku i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku. Rada Nadzorcza Banku omawiała zbiorczo zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń w 2017 r. Elementy cząstkowe składające się na Politykę wynagrodzeń, były omawiane przez Radę Nadzorczą Banku kilka razy.
Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń.
Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.

18.2. Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami

Na system wynagrodzeń w Banku składają się wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia zmienne. Wynagrodzenie całkowite jest adekwatne i uwzględnia cele Polityki, a proporcje pomiędzy stałym wynagrodzeniem, a wynagrodzeniem zmiennym umożliwiają prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzeń. Łączne wynagrodzenie zmienne przyznawane osobom, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku nie ogranicza zdolności Banku do podwyższania funduszy własnych.
Podstawę kształtowania polityki wynagrodzeń Banku stanowi wynagrodzenie zasadnicze.
Podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia zmiennego osób mających istotny wpływ na profil ryzyka jest ocena efektów ich pracy i danej komórki organizacyjnej, w której są zatrudnieni oraz wyników w obszarze odpowiedzialności tych osób z uwzględnieniem wyników całego Banku. Wynagrodzenie zmienne jest ustalane w sposób przejrzysty, możliwy do zweryfikowania, zapewniający efektywną realizację Polityki.
Wynagrodzenia osób objętych polityką wynagrodzeń, tj. wynagrodzenia Zarządu Banku w części zmiennej wynagrodzenia, są zależne od: wyniku finansowego netto, wskaźnika jakość portfela kredytowego, łącznego wskaźnika kapitałowego, zwrotu z kapitału własnego (ROE), wskaźnika płynności LCR, wyniku z tytułu rezerw celowych. Ocenie podlegał stopień wykonania ww. wskaźników w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii Banku za dany okres.

18.3. Najważniejsze informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń, w tym informacje na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcie o ryzyko, polityki odraczania płatności i kryteriów nabywania uprawnień

Oceny efektów pracy członkom Zarządu dokonuje Rada nadzorcza w terminie oceny wykonania Strategii w oparciu o kryteria ilościowe i jakościowe.
Kryteria ilościowe to:

1) jakość portfela kredytowego
2) realizacja zaplanowanego na dany rok wyniku finansowego netto;

3) łączny wskaźnik kapitałowy
4) zwrot z kapitału własnego (ROE)
5) wskaźnik płynności LCR,
6) wynik z tytułu rezerw celowych

Kryteria jakościowe to:

1) uzyskane absolutorium w okresie oceny,
2) pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe,
3) ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w palnie ekonomiczno-finansowym w okresie objętych oceną.

Oceny efektów pracy pracowników, nie będących członkami zarządu dokonuje Zarząd. Podstawą przyznania premii jest pozytywna ocena stopnia realizacji wyznaczonych celów. Ocena dokonywana jest w cyklach kwartalnych.

18.4. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) dyrektywy 36/2013

Ustalono, iż składnik zmienny dla osób zajmujących stanowiska istotne w Banku nie może przekraczać 100% wynagrodzenia zasadniczego.

18.5. Informacje na temat kryteriów dotyczących osiąganych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub zmiennych elementów wynagrodzenia

Nie dotyczy.

18.6. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności przedsiębiorstwa

Tabela – Łączne koszty osobowe brutto wypłacone w 2017 roku – wynagrodzenie zasadnicze, premie, pozostałe składniki, narzuty – dane w PLN (brutto)

Opis	Zarząd Banku	Inne osoby istotnie wpływające na profil ryzyka	Pozostali	Razem
Zarzadzanie Bankiem	559 621,00	93 115,00	-	652 736,00
Pozostała działalność	-	-	2 196 845,00	2 196 845,00

18.7. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku

Tabela – Zagregowane informacje ilościowe na temat kosztów wynagrodzeń z narzutami, z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka – 2017 rok(PLN)

L.p.	Pozycja	Wartość
1.	Stanowiska kierownicze	Członkowie Zarządu Banku, Główny księgowy
2.	Liczba osób zajmujących stanowiska kierownicze	4
3.	Wynagrodzenie stałe wypłacone w 2017 r.	636 388,00
4.	Wynagrodzenie zmienne za 2017 r. podlegające polityce zmiennych składników wynagrodzeń	16 348,00
4.1.	Przyznany składnik nieodroczony, podlegający polityce zmiennych składników wynagrodzeń	16 348,00
4.2.	Naliczony i jeszcze nie przyznany składnik odroczony (na okres trzech kolejnych lat)podlegający polityce zmiennych składników wynagrodzeń	-
5.	Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami	-
6.	Płatności związane z podjęciem zatrudnienia i zakończeniem stosunku zatrudnienia (odprawy)	-
6.1.	Liczba osób otrzymujących takie płatności	-
6.2.	Najwyższa płatność	-
7.	Wartość składnika odroczonego zmiennych składników wynagrodzeń za lata poprzednie (2012 – 2015) wypłacona w 2016 r.	-

18.8. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR

Bank Spółdzielczy w Poniatowej nie zatrudniał osób, których łączne wynagrodzenie wypłacone w 2017 roku przekraczało równowartość 1 mln EUR.

19. Dźwignia finansowa – art. 451 Rozporządzenia CRR

Bank oblicza wskaźnik dźwigni, zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR, jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku wyrażoną jako wartość procentowa. Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany zarówno w odniesieniu do kapitału Tier 1, jak i według definicji przejściowej kapitału Tier 1. Bank ujawnia informacje w zakresie wskaźnika dźwigni uwzględniając Rozporządzenie wykonawcza Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

Tabela – wskaźnik dźwigni – 31.12.2017 r. (PLN)

Wskaźnik dźwigni - wykorzystując definicję kapitału	
Miara kapitału	Wartość
W pełni wprowadzona definicja	7,98
Definicja przejściowa	8,03

Tabela – podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni – 31.12.2017 r. (PLN)

Ekspozycja	**Wartość**
Inne pozycje pozabilansowe	13 431 399,00
Inne aktywa	240 549 150,00
Wartość aktywów odliczonych przy wyznaczaniu kapitału Tier 1	-3 632,00
Razem	253 976 917,00

Tabela – podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni: Inne aktywa – 31.12.2017 r. (PLN)

Inne aktywa	Ekspozycje wskaźnika dźwigni	Aktywa ważone ryzykiem
Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	60 389 358,00	5 136 123,00
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których NIE traktuje się jak państwa	0	0
Instytucje	53 234 792,00	3 784 096,00
Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	85 653 946,00	67 470 901,00
Ekspozycje detaliczne	8 078 815,00	5 438 405,00
Przedsiębiorstwa MSP	21 556 452,00	16 423 861,00
Pozostałe ekspozycje	8 550 624,00	5 404 062,00
Niewykonanie zobowiązania	3 085 163,00	3 085 163,00

Tabela – podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni: Pozabilans –31.12.2017 r. (PLN)

Pozycje pozabilansowe	Ekspozycje wskaźnika dźwigni
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 10 % zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	0
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 20 % zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	918 403,00
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 50 % zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	8 586 995,00
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 100 % zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	3 926 001,00

W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, Bank monitoruje wskaźnik dźwigni z częstotliwością kwartalną. Poziom wskaźnika dźwigni uwzględniany jest w ramach wyznaczania bieżącego profilu ryzyka Banku i raportowany jest w ramach raportów dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej, mogą zostać podjęte działania mitygujące.

20. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.
Bank nie stosuje metody IRB.

21. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453 Rozporządzenia CRR

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

1) pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz przyjętymi Zasadami klasyfi kacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków dla Uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z Instrukcją prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku;
2) pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku adekwatności kapitałowej na podstawie Rozporządzenia CRR. Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym;
3) uznane techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzeniem CRR, w oparciu o Instrukcję oceny adekwatności kapitałowej.

W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia. Przyjmowane zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli, zgodnie z obowiązująca w Banku Instrukcją prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku.

Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania.

Bank stale monitoruje zmiany na rynku typowych zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.

Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:

1) skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów;
2) pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych;
3)przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

Podstawowe zabezpieczenia, uznawane za najkorzystniejsze przez Bank to:

1) Hipoteki
   - komercyjna
   - mieszkalna
2) Przewłaszczenie
   - Zapasy
   - maszyny i urządzenia
   - Samochody
   - środki pieniężne
3) Gwarancje/poręczenia (w tym wekslowe)/ przystąpienie do długu

Tabela – Ekspozycje zabezpieczone poszczególnymi rodzajami zabezpieczeń 31.12.2017 r. (PLN).

Rodzaj zabezpieczenia	Kwota ekspozycji
Blokada środków	539 668,00
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	16 301 541,00
Hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałej	85 047 919,00
Kaucja	190 544,00
Poręczenie/gwarancja	3 733 954,00
Przelew wierzytelności	6 589 828,00
Przewłaszczenie na zabezpieczenie	14 894 069,00
Weksel własny in blanco	16 908 7368,00
Pełnomocnictwo do rachunku	9 233 836,00
Weksel własny	1 210 357,00
Zastaw rejestrowy	946 274,00
Pozostałe zabezpieczenia	14 715,00

22. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego – art. 454 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy

Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

23. Wymogi informacyjne na temat podejścia do ryzyka płynności zgodnie z Rekomendacją 18 Rekomendacji P

Ryzyko płynności w Banku bierze się z niedopasowania kontraktowych terminów zapadalności aktywów i pasywów, tj. w głównej mierze z konieczności finansowania długoterminowych kredytów depozytami o krótszej zapadalności. Realizować się ono może poprzez brak możliwości wywiązania się ze swoich bieżących zobowiązań lub też poprzez straty wynikające ze wzrostu kosztu finansowania, który nie jest pochodną zmienności rynkowych stóp procentowych.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych. Syntetycznym wyrazem wspomnianych celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem płynności jest utrzymanie tolerancji na ryzyko zgodnej z założonym apetytem na ryzyko, określonym poprzez wskaźniki mierzalne. Na koniec 2016 roku cele strategiczne zostały osiągnięte, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela – Cele strategiczne Banku – wykonanie na 31.12.2017 roku.

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość progowa	Wartość na dzień analizy
1.	miara LCR	90%	241%
2.	nadzorcza miara płynności M1	0,2	0,34
3.	nadzorcza miara płynności M2	1	3,37
4.	nadzorcza miara płynności M3	1	2,73
	nadzorcza miara płynności M4	1	1,54
	poziom wskaźnika NSFR	100%	147%
	udział środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej	30%	11%

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku. W celu mitygacji tego ryzyka, Bank zarządza płynnością krótko-, średnio jak i długoterminową. Kluczowe znaczenie dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, która wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy, tak aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności.

Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

1) płynności;
2)bezpieczeństwa;
3) rentowności.

Z uwagi na niewielką skalę działalności Banku funkcje zarządzania ryzykiem można uznać za scentralizowane. Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd Banku, a nadzór nad zarządzaniem płynnością sprawuje Prezes Zarządu. Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonywane są przez Głównego księgowego, a zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Zespół Zarzadzania Ryzykami.

Bank Spółdzielczy w Poniatowej zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości SA – oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony BPS. W związku z tym Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, kredyt rewolwingowy oraz inne kredyty celowe. Bank Zrzeszający jest dla Banku partnerem biznesowym w zakresie udzielania kredytów konsorcjalnych, pomagając w ten sposób zapewnić klientom Banku Spółdzielczego w Poniatowej płynne finansowanie.
Z drugiej strony, w celu poprawy płynności Banku, BPS S.A. może wystąpić jako partner w zakresie transakcji sprzedaży wierzytelności. Jak już zostało wspomniane Bank Zrzeszający pełni również istotną rolę w zakresie zabezpieczania płynności śródziennej.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Instytucjonalnej IPS , w ramach którego Uczestnicy wzajemnie gwarantują sobie płynność i wypłacalność, w szczególności poprzez udzielanie ze zgromadzonych środków pożyczek, gwarancji i poręczeń. W ramach Systemu IPS wydzielony został podmiot którego podstawowym zadaniem jest udzielanie pomocy płynnościowej jego Uczestnikom w sytuacji zagrożenia. Dodatkowo, Spółdzielnia ta realizuje zadania z zakresu monitorowania poziomu płynności Uczestników zarówno na zasadzie zagregowanej jak i indywidualnej oraz zarządza wymianą informacji o ryzyku płynności.
Zarządzanie płynnością krótkoterminową opiera się na monitorowaniu i planowaniu krótkoterminowych wpływów i wypływów, zawieraniu krótkoterminowych operacji na rynku finansowym, w tym z Bankiem Zrzeszającym oraz budowaniu nadwyżki płynności, w której skład wchodzą aktywa wysokopłynne stanowiące rezerwę pokrywającą potencjalne wypływy gotówki z Banku. W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych. Źródła środków płynnych wg stanu na 31.12.2017r. zaprezentowano poniżej

Tabela – Rezerwa płynności na dzień 31.12.2017 roku (w tys. PLN)

Wyszczególnienie	**31-12-2017**	**Wartość możliwa do uzyskania**	**Wartość możliwa do uzyskania w zakładanym horyzoncie na datę 31.12.2017r**
Środki w kasie	3 142 930,00	100%	3 142 930,00
Środki na rb	1 140 538,00	100%	1 140 538,00
Bony pieniężne	45 092 578,00	100%	45 092 578,00
Lokaty w Banku Zrzeszającym do 30 dni	25 700 000,00	100%	25 700 000,00

Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie podstawowym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, głównie gospodarstw domowych oraz instytucji rządowych i samorządowych (składających się na tzw. bazę depozytową). Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności Bank finansuje aktywa o dalszych przedziałach zapadalności jedynie najbardziej stabilna częścią pozyskanych od klientów środków czyli tzw. osadem na depozytach. W trosce o zachowanie odpowiedniego poziomu płynności, Bank dąży do wydłużenia średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów (a tym samym zwiększenia stabilności pozyskiwanych środków), tak aby możliwe było otwieranie po stronie aktywnej, pozycji o dłuższym horyzoncie czasowym. Ma to odzwierciedlenie w charakterystyce konstruowanych produktów depozytowych. Strukturę podstawowych źródeł finansowania Banku oraz poziom wyznaczonego na nich osadu według stanu na 31.12.2016 r. prezentuje poniższa tabela

Tabela – Struktura podstawowych źródeł finansowania Banku na dzień 31.12.2017 roku, w PLN

Rodzaj	**Stan**	Osad (średni stan depozytów minus 2*odchylenie standardowe)	Wskaźnik osadu (osad/średni stan depozytów)
Depozyty podmiotów niefinansowych	**204 421 043,00**	**170 233 376,00**	
a) osób fizycznych, w tym:	168 588 214,00	151 265 432,00	
bieżące	*56 216 217,00*	*46 233 006,00*	*87,66%*
terminowe	*112 371 997,00*	*105 032 425,00*	*96,02%*
b) pozostałych podmiotów niefinansowych, w tym:	35 832 828,00	18 967 944,00	
bieżące	*34 460 589,00*	*17 168 066,00*	*74,18%*
terminowe	*1 372 239,00*	*1 799 878,00*	*53,23%*
Depozyty instytucji samorządowych	**10 427 264,00**	**6 075 940,00**	x
bieżące	9 925 020,00	6 229 130,00	62,47%
terminowe	502 244,00	-153 190,00	- 5,72%

SUMA OSADU BAZY DEPOZYTOWEJ	**176 309 316,00**	
RAZEM BAZA DEPOZYTOWA	**214 848 306,00**	**X**

Z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. Zgodnie z Uchwałą nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, Bank Spółdzielczy w Poniatowej dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień sprawozdawczy. Normy te dotyczą zarówno płynności krótkoterminowej (M1 i M2) jak długoterminowej (M3 i M4).

Tabela - Kalkulacja nadzorczych miar płynności na dzień 31.12.2017 roku – w PLN

Na dzień sprawozdawczy według stanu na dzień			**31grudnia 2017**
	Aktywa		
A1	Podstawowa rezerwa płynności		65 077 621,00
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności		10 007 397,00
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym		7 598 285,00
A4	Aktywa o ograniczonej płynności		132 336 627,00
A5	Aktywa niepłynne		7 664 578,00
	Pasywa		
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta		20 946 645,00
	Miary płynności	Wartość minimalna	
M1	Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem	0,20	0,34
M2	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	1,00	2,73

Dodatkowo, zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie CRR oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik LCR, który obrazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności.

Wskaźnik LCR oblicza się jako stosunek zabezpieczenia przed utratą płynności i różnicy pomiędzy odpływami i przypływami dotyczącymi kolejnych 30 dni – zakłada się, że przypływy nie mogą stanowić więcej niż 75% wartości odpływów. Minimalny, wymagany prawem, poziom wskaźnika LCR w 2017 roku wynosił 90%.

Zarówno wskaźnik LCR jak i nadzorcze miary płynności obliczane są na każdy dzień roboczy a informacja o ich poziomie przekazywana jest Prezesowi Zarządu Banku. Dodatkowo, informacja o kształtowaniu się wspomnianych miar przedkładana jest każdorazowo na posiedzeniach Zarządu Banku, a następnie – w okresach półrocznych - na Radę Nadzorczą Banku.

W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów, dokonuje się analizy rozkładu ich zapadalności/wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych obliczając wskaźniki tzw. luki płynności. Bank stosuje schematy urealniania terminów zapadalności wybranych, kluczowych z punktu widzenia płynności, pozycji aktywów i pasywów, aby poprawnie prognozować zachowanie się struktury bilansu oraz wpływów i wypływów w czasie. Schematy urealniania wynikają bądź to ze specyfiki instrumentów finansowych bądź też z zaobserwowanych historycznie zachowań, takich jak przedpłaty kredytów czy utrzymywanie się osadu depozytowego. Na podstawie urealnionych wartości Bank oblicza wskaźniki skumulowanej luki płynności. Wskaźnikami luki są stosunki w poszczególnych przedziałach czasowych skumulowanych wartości aktywów do pasywów.

Przyjmuje się, że wskaźniki luki płynności, w przedziałach czasowych do 1 roku, powinny przyjmować wartości istotnie wyższe od 1, co wskazuje na nadwyżkę posiadanych aktywów dostępnych do pokrycia bieżących zobowiązań. Analiza urealnionych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów wykazała, że limity dotyczące wskaźników luki we wszystkich okresach zostały dotrzymane.

Tabela - Urealniona luka płynności na 31.12.2017 r.

Luka	Do 1 miesiąca	1 - 3 m-cy	3 - 6- m-cy	6 miesięcy do 1 roku	1 roku - 3 lata	3-5 lat	5-10 lat	Pow. 10 lat
Limit ostrzegawczy	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Wskaźnik skumulowanej luki płynności	4,39	4,35	4,10	3,79	3,21	2,58	1,83	1,06

W ramach zarządzania płynnością średnio- i długoterminową Bank dokonuje planowania uwzględniającego przyszłe potrzeby płynnościowe. W ramach procesu budżetowego oraz okresowych przeglądów jego realizacji Bank planuje rozwój aktywów i pasywów w taki sposób, aby kluczowe wskaźniki płynnościowe utrzymywane były na wymaganym poziomie.

Bank bada narażenie na ryzyko płynności w sytuacji skrajnej przeprowadzając testy warunków skrajnych, przy założeniu zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej i jednoczesnej konieczności utrzymania normy LCR na wymaganym poziomie. W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza następujące testy warunków skrajnych:

Wariant wewnętrzny

Scenariusz nr 1
Horyzont czasowy: Krótkotrwały (7 dni)

Skala: bardzo dotkliwy

Założenia scenariusza:

Wypływ środków w wyniku likwidacji depozytów klientów banku wg poniższego schematu:

a) osoby fizyczne – wypływ 100% depozytów, które stają się wymagalne w ciągu 7 dni oraz dodatkowy wypływ 10% depozytów, których termin wymagalności przypada poza tym horyzontem czasowym.
b) przedsiębiorcy - wypływ 100% depozytów, które stają się wymagalne w ciągu 7 dni oraz dodatkowy wypływ 20% depozytów, których termin wymagalności przypada poza tym horyzontem czasowym.
c) jednostki samorządu terytorialnego - wypływ 100% depozytów, które stają się wymagalne w ciągu 7 dni oraz dodatkowy wypływ 50% depozytów, których termin wymagalności przypada poza tym horyzontem czasowym.

Zwiększenie wypływu środków w wyniku likwidacji depozytów klientów:

a) obsługiwanych internetowo lub mobilnie – wartość depozytów przemnaża się przez 15%,
b) z podwyższonym oprocentowaniem – wartość depozytów o podwyższonym oprocentowaniu przemnaża się przez 15%

Interakcje wynikające z innych testów warunków skrajnych przeprowadzanych przez bank:

a) Ryzyko kredytowe – brak wpływu spłat rat kredytów w wyniku pogorszenia się jakości portfela kredytowego – 5%,
b) Ryzyko walutowe – zwiększony wypływ środków depozytowych w wyniku zmiany kursu waluty o 30%,
c) Ryzyko stopy procentowej – zwiększenie wypływu depozytów w wyniku obniżki stóp procentowych – 10% środków, które w wyniku obniżki stóp procentowych mogłyby stać się depozytami nieoprocentowanymi

Koszt pozyskania finansowania i wpływ na wynik finansowy – koszt pozyskania finansowania wyznaczany jest w oparciu o ceny obowiązujące w Banku Zrzeszającym lub zrzeszeniu (IPS). Koszt pozyskania środków wyznaczany jest w skali do końca roku (wpływ na wynik bieżącego okresu) oraz w skali 1 roku.

Celem testu warunków skrajnych jest wyznaczenie wielkości bufora płynności w części podstawowej.

Scenariusz nr 2

Horyzont czasowy: Dłuższy okres (1 miesiąc)

Skala: mniej dotkliwy

Założenia scenariusza:

Wypływ środków w wyniku likwidacji depozytów klientów banku wg poniższego schematu:

d) osoby fizyczne – wypływ 100% depozytów, które stają się wymagalne w ciągu 1 miesiąca oraz dodatkowy wypływ 2% depozytów, których termin wymagalności przypada poza tym horyzontem czasowym.

e) przedsiębiorcy - wypływ 100% depozytów, które stają się wymagalne w ciągu 1 miesiąca oraz dodatkowy wypływ 4% depozytów, których termin wymagalności przypada poza tym horyzontem czasowym.
f) jednostki samorządu terytorialnego - wypływ 100% depozytów, które stają się wymagalne w ciągu 1 miesiąca oraz dodatkowy wypływ 15% depozytów, których termin wymagalności przypada poza tym horyzontem czasowym.

Zwiększenie wypływu środków w wyniku likwidacji depozytów klientów:

c) obsługiwanych internetowo lub mobilnie – wartość depozytów przemnaża się przez 15%,
d) z podwyższonym oprocentowaniem – wartość depozytów o podwyższonym oprocentowaniu przemnaża się przez 15%

Interakcje wynikające z innych testów warunków skrajnych przeprowadzanych przez bank:

d) Ryzyko kredytowe – brak wpływu spłat rat kredytów w wyniku pogorszenia się jakości portfela kredytowego – 5%,
e) Ryzyko walutowe – zwiększony wypływ środków depozytowych w wyniku zmiany kursu waluty o 30%,
f) Ryzyko stopy procentowej – zwiększenie wypływu depozytów w wyniku obniżki stóp procentowych – 10% środków, które w wyniku obniżki stóp procentowych mogłyby stać się depozytami nieoprocentowanymi

Koszt pozyskania finansowania i wpływ na wynik finansowy – koszt pozyskania finansowania wyznaczany jest w oparciu o ceny obowiązujące w Banku Zrzeszającym lub zrzeszeniu (IPS). Koszt pozyskania środków wyznaczany jest w skali do końca roku (wpływ na wynik bieżącego okresu) oraz w skali 1 roku.

Celem testu warunków skrajnych jest wyznaczenie wielkości bufora płynności w części uzupełniającej.

Wariant zewnętrzny

Bank określa i analizuje scenariusze sytuacji wystąpienia sytuacji kryzysowej, związane z zagrożeniem utraty płynności, obrazujące sytuację:

1) zwiększonego zapotrzebowania na środki,
2) niemożność uzyskania finansowania zewnętrznego,
3) pochodzenie źródeł finansowania obsługi klientów w sytuacji awaryjnej,
4) ustalenie maksymalnego okresu obsługi klientów Banku, bez konieczności odmowy wykonywania ich operacji, który to czas pozwala Zarządowi na podjęcie działań stabilizujących sytuację.

Maksymalny okres obsługi klientów wyrażony jest w dniach operacyjnych (w dniach roboczych przeznaczonych w Banku do obsługi klientów) i oznacza:

1) zdolność Banku do obsługi gotówkowej klientów (realizacja zleceń poprzez kasy Banku),
2) zdolność Banku do bezgotówkowej obsługi klientów (związanych z zapewnieniem rozliczeń dokonywanych za pośrednictwem Banku Zrzeszającego).

Bada się **4 scenariusze** wzrostu dynamiki wypływu środków w sytuacji kryzysowej: 125%, 150%, 175% oraz 200%.

Zestawienie maksymalnego czasu obsługi zgodne z **Załącznikiem nr 4, arkusz nr 8** sporządzane jest miesięcznie i analizowane przez Zespół, a wyniki przedstawiane są Zarządowi.

W przypadku, gdy wyznaczony maksymalny okres obsługi klientów jest niższy niż 3 dni Zespół dokonuje analizy i przedstawia wnioski celem podjęcia działań stabilizujących sytuację Banku.

Wariant mieszany

Horyzont czasowy: do 7 dni i do 1 m-ca

Bank w ramach testu szacuje skutki łącznego kryzysu wewnętrznego i zewnętrznego zakładając, że w wyniku ich agregacji następuje:

1. Utrata depozytu obowiązkowego w ramach i obniżenie o jego wartość aktywów płynnych.
2. Dla zbadania skutków poważnych zakłóceń operacyjnych i rozliczeniowych zaburzających funkcjonowanie jednego lub więcej systemów płatniczych i rozliczeniowych, Bank wykonuje test według założeń iż niemożliwym jest skorzystanie ze środków zdeponowanych na lokatach w Banku Zrzeszającym.
3. Bank uruchamia środki z wykupu bonów pieniężnych.
4. Spłaty kredytów sektora niefinansowego w terminie zapadalności do 1m-ca na poziomie 70%
5. Odpływ depozytów na poziomie określonym w scenariuszu wariantu wewnętrznego
6. Bank dokonuje pomiaru kosztu pozyskania finansowania i wpływ na wynik finansowy – koszt pozyskania finansowania wyznaczany jest w oparciu o ceny obowiązujące w Banku Zrzeszającym lub zrzeszeniu (IPS). Koszt pozyskania środków wyznaczany jest w skali 1 roku.
7. Celem testu warunków skrajnych jest wyznaczenie wielkości bufora płynności w części podstawowej i uzupełniającej.

Z wyniku przeprowadzonych sporządzany jest stosowny raport opisujący jego skutki Test wykonywany jest co najmniej raz w roku w terminie do 31 marca każdego roku.

25. Wymogi informacyjne zgodnie z art. 111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe

25.1. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem

Opis systemu zarządzania zawarto w części 3. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem niniejszego Ujawnienia.

25.2. Opis systemu kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest elementem systemu zarządzania Bankiem. Za opracowanie, wdrożenie i zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz dokonuje corocznej oceny tego systemu.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- skuteczności i efektywności działania Banku,
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku, rekomendacjami nadzorczymi oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi.

System kontroli wewnętrznej Banku jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach:

1. pierwszy poziom tworzą struktury organizacyjne Banku realizujące działalność operacyjną, w szczególności: sprzedaż produktów i obsługę klientów;
2. drugi poziom obejmuje działalność stanowiska ds. zgodności oraz identyfikację, pomiar lub szacowanie, kontrolę, monitorowanie i raportowanie istotnych rodzajów ryzyka, a także stwierdzanych nieprawidłowości, których celem jest zapewnienie, by działalność pierwszego poziomu była właściwie zaprojektowana i nie generowała nadmiernego ryzyka oraz zapewniała efektywność prowadzonej przez Bank działalności;
3. trzeci poziom stanowi działalność audytu wewnętrznego realizowanego przez IPS.

W celu zabezpieczenia się przed stratą Bank rozpoznaje, ocenia i kontroluje wszystkie rodzaje ryzyka wynikające z prowadzonej działalności i poprzez proces kontroli zapewnia, by pracownicy Banku pracowali w sposób wydajny i uczciwy realizując cele i ustalone zadania.
W celu prezentowania wiarygodnych sprawozdań finansowych i nadzorczych, system kontroli wewnętrznej zapewnia rzetelne ich przygotowywanie w oparciu o księgi prowadzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości.
W celu podejmowania prawidłowych decyzji nadzorczych, system kontroli wewnętrznej weryfikuje jakość i kompletność sporządzanej w Banku informacji zarządczej.

System kontroli wewnętrznej chroni zasoby Banku, zapewnia wysoką jakość i niezawodność informacji oraz zgodność działania z przepisami prawa, a także eliminuje występowanie nieprawidłowości i błędów.
System kontroli wewnętrznej identyfikuje i ocenia istotne czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, które mogą niekorzystnie wpłynąć m.in. na adekwatność kapitałową, rentowność operacji, wiarygodność sprawozdawczości, przestrzeganie przepisów i regulacji wewnętrznych.
System kontroli wewnętrznej obejmuje m.in. mechanizmy kontroli wewnętrznej.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące w Banku procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku.
W zakresie mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują w szczególności:

1) zasady, polityki, regulaminy i procedury obejmujące wszystkie obszary działalności, wraz z zasadami przyczyniające się do realizacji założeń strategii Banku;
2) zasady, metody i techniki identyfikacji, pomiaru, monitorowania, oceny i kontrolowania poszczególnych rodzajów ryzyka;
3) ustanowione limity ostrożnościowe ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku, wraz z zasadami ustalania ich poziomu, monitorowania, aktualizowania, postępowania w przypadku przekroczeń;
4) zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej;
5) kontrola działalności na poszczególnych szczeblach wykonywana przez każdego pracownika, przez bezpośredniego zwierzchnika mająca na celu weryfikację jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań.

Mechanizmy kontrolne obejmują m.in. okresowe:

1) przeglądy, analizy i oceny sporządzane dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku; sprawdzanie przestrzegania przepisów zewnętrznych, procedur i instrukcji wewnętrznych, w odniesieniu do działalności poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych Banku;
3) badanie ograniczenia dostępu do aktywów rzeczowych (głównie gotówki oraz obszaru przetwarzania danych);
4) sprawdzanie przestrzegania ustalonych limitów;
5) weryfikowanie systemu zatwierdzania i autoryzacji;
6) analizowanie systemu weryfikacji i uzgadniania.

Działanie mechanizmów kontrolnych przebiega w dwóch etapach:

1) ustanowienie wewnętrznych zasad, limitów i procedur;
2) sprawdzanie ich przestrzegania.

Jednym z mechanizmów kontroli wewnętrznej są czynności kontrolne.

Czynności kontrolne stanowią integralną część codziennych zadań wszystkich pracowników Banku oraz umożliwiają szybkie reakcje na zmieniające się warunki i unikanie zbędnych kosztów. Funkcjonujące w Banku procedury kontroli opracowane są w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku.
Funkcjonujące w Banku procedury kontroli obejmują w szczególności:

1) podstawowe zasady wykonywania czynności kontrolnych;
2) podział obowiązków w zakresie systemu kontroli wewnętrznej zgodny z zapisami struktury organizacyjnej;
3) zasady współpracy jednostek organizacyjnych Banku w zakresie systemu kontroli wewnętrznej – określone w regulacji normującej organizację Banku.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem w Banku systemu zarządzania, tj. systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Nadzór Rady Nadzorczej Banku nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej obejmuje m.in.:
1) akceptowanie zasad funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej;
2) akceptowanie planów kontroli wewnętrznej;
3) okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą wszystkich obszarów kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
4) ocenę efektów działań podjętych w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w funkcjonowaniu mechanizmów kontroli wewnętrznej;
5) ocenę adekwatności i skuteczności funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.
Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie skutecznego systemu zarządzania, tj. systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Do zadań Zarządu Banku, z punktu widzenia prawidłowego działania systemu kontroli wewnętrznej należy m.in.:
1) zapewnienie ciągłości monitorowania efektywności mechanizmów kontrolnych oraz identyfikowania obszarów działalności, operacji, transakcji i czynności przeznaczonych do stałego monitorowania;
2) wyznaczenie osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie okresowej, co najmniej raz w roku, weryfikacji funkcjonujących w Banku mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
3)określenie formy udokumentowania przeprowadzonego przeglądu i oceny efektywności wewnętrznych mechanizmów kontrolnych oraz wniosków wynikających z tych przeglądów;
4) określenie trybu przekazania wewnątrz Banku raportu pokontrolnego/raportu, w celu podjęcia działań służących usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz sposobu kontroli skorygowania tych nieprawidłowości;
5) okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
6) zapewnienie ciągłości i skuteczności działania kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego, w tym właściwej współpracy w tym zakresie oraz dostępu do niezbędnych dokumentów źródłowych;
7) ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Na podstawie czynności kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego Zarząd Banku i Rada Nadzorcza Banku otrzymują informacje dotyczące:
1) przestrzegania przepisów prawa, w tym regulacji ostrożnościowych, innych norm zewnętrznych oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych;
2) funkcjonowania w Banku systemu informacji zarządczej;
3) skuteczności ujawniania w ramach kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego błędów i nieprawidłowości oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych lub

korygujących;
4) realizacji określonych i wymaganych przez Zarząd Banku celów i polityki Banku;
5) kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych;
jakości (dokładności i niezawodności) systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego;
7) adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa systemu informatycznego;
8) efektywności wykorzystania dostępnych środków, w tym funduszy własnych i zasobów we wszystkich obszarach działalności Banku;
9) oceny struktury organizacyjnej Banku, podziału kompetencji i koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi i stanowiskami pracy, a także systemu tworzenia i obiegu dokumentów i informacji oraz istnienia mechanizmów gwarantujących podejmowanie decyzji w sposób wykluczający ryzyko związane z występowaniem powiązań personalnych pomiędzy uczestnikami procesów decyzyjnych;
10) oceny funkcjonowania systemów wewnętrznych w aspekcie poprawy efektywności działania Banku jako całości;
11) czynności zlecanych przez Bank do wykonania podmiotom zewnętrznym, nawet jeśli są one powiązane organizacyjnie lub kapitałowo z Bankiem.

Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Banku, wypełniając swoje obowiązki, wprowadzają w życie przyjęte przez Zarząd Banku wewnętrzne strategie i procedury dotyczące zarządzania ryzykiem, a przede wszystkim:
1) odpowiadają za wdrożenie odpowiednich mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej;
2) monitorują prawidłowość przestrzegania mechanizmów i procedur kontroli.

Czynności kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego obejmują funkcjonujące niezależnie:
1) kontrolę wewnętrzną;
2) audyt wewnętrzny sprawowany przez IPS

25.3. Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń

Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń zawarto w części 18. Polityka w zakresie wynagrodzeń niniejszego Ujawnienia.

25.4.Informacje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej Banku i Zarządu Banku wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu Banku. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji.
Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną za

2017 rok oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

26. Informacja o wynikach oceny adekwatności zakresu ogłaszanych informacji do skali i profilu ryzyka Banku

Na podstawie przeprowadzonej analizy adekwatności zakresu ogłaszanych informacji do skali i profi lu ryzyka ponoszonego przez Bank Spółdzielczy w Poniatowej stwierdzono, że nie zaistniały przesłanki do ogłaszania informacji dodatkowych, które nie zostały objęte zakresem niniejszego Ujawnienia.
Stosując kryteria oceny, określone w Polityce informacyjnej 10 , stwierdzono co następuje:
na przestrzeni 2017 roku nie odnotowano uwag uczestników rynku, ani też innych podmiotów bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji, w celu oceny działalności Banku w obszarze: metod szacowania kapitału, technik i metod stosowanych przez Bank w celu identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka,
2) Bank nie odnotował uwag w obszarze polityki informacyjnej, wynikających z procesu „Badanie i Ocena Nadzorcza (BION)" przeprowadzonego w 2017 r. przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Załącznik
do informacji o charakterze ilościowym i jakościowym
dotyczącej Banku Spółdzielczego w Poniatowej

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Poniatowej

Zarząd Banku Spółdzielczego w Poniatowej z siedzibą : 24-320 Poniatowa, ul. 1 Maja 7B, niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w" Ujawnieniu informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych , polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom" według stanu na 31.12.2017r. są adekwatne do stanu faktycznego a stosowane systemy zarzadzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku

Stanowisko:	**Imię i nazwisko:**	**Podpis:**
Prezes Zarządu	Maryla Kania	Prezes Zarządu Maryla Kania .....
Wiceprezes Zarządu	Waldemar Kramek	Wiceprezes Zarządu Waldemar Kramek .....
Wiceprezes Zarządu	Anna Czarnecka	Wiceprezes Zarządu Anna Czarnecka .....